

Onderwerp

Brengpunt grof afval

Adviseur	: H. Jacobsen	Datum B&W	: 21 november 2023
Programma	: Volksgezondheid en Milieu	Datum Raad	: 12 december 2023
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	Openbaar	: Ja

Aan de Raad**Aanleiding**

In 2020 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de implementatie van het nieuwe grondstoffenplan 2021-2030. Onderdeel van dit grondstoffenplan is een onderzoek naar een duurzame invulling van een brengvoorziening van het grof huishoudelijk afval.

De huidige brengvoorziening voor de inwoners om hun grof afval gescheiden weg te brengen is beperkt. De Moestuin is een kleine locatie midden in het dorp. Deze is op de laatste zaterdag van elke maand geopend tussen 09:30 en 12:00 voor de inwoners van Rozendaal. Aanvullend is er een maandelijkse grofvuilroute aan huis.

Om de afvalscheiding van het grove afval te verbeteren en de inwoners ook op de langere termijn een duurzame oplossing te kunnen bieden voor hun grof afval is professionalisering van het brengpunt nodig. In het bijgevoegde verkennend onderzoek is de huidige inzamelvoorziening tegen het licht gehouden, en gemeten langs de huidige en toekomstige wensen en doelstellingen voor de inzameling van grove afvalstromen. Er is gekeken naar de alternatieven binnen de gemeentegrenzen en daarbuiten.

Gevraagde beslissing

1. Kennisnemen van het verkennend onderzoek naar het brengpunt grof afval in de gemeente Rozendaal.
2. Instemmen met de koers om de uitvoering van de milieutaken op de huidige locatie (gemeentewerf) op te heffen zodra een alternatief voorhanden is.
3. Instemmen met de voorlopige keuze van de alternatieve brenglocatie.
4. Het college opdracht geven om samen met de gemeenten Doesburg en Rheden en Circulus een businesscase uit te werken voor samenwerking op de milieustraat in Doesburg.
5. Het college opdracht te geven een definitief besluit voor te leggen aan de raad voor de zomer 2024 op basis van de business case en de geplande evaluatie van het grondstoffenplan.

Wat willen we bereiken?

We willen voldoen aan de wetgeving, voldoen aan ons eigen grondstoffenplan en met name de duurzaamheid, evenals de best mogelijke dienstverlening aan onze inwoners en het verbeteren van de veiligheid.

De volgende wet en regelgeving is van toepassing op het onderzoek:

- De wet milieubeheer en het LAP III (binnenkort het Circulair Materialenplan)
- het Activiteitenbesluit

Argumenten

Het verkennend onderzoek bekijkt drie mogelijke oplossingsrichtingen

1. Het professionaliseren van de huidige milieustraat op de huidige locatie
2. Samenwerking met de gemeente Doesburg en Circulus op de milieustraat in Doesburg
3. Samenwerking met de gemeente Arnhem op de milieustraat in Arnhem Noord.

Door de beperkte ruimte op de huidige locatie De Moestuin is het onmogelijk om in de toekomst te voldoen aan alle eisen voor een duurzaam brengpunt voor grof afval. De beperkte locatie en de ligging midden in een woonwijk zorgen voor problemen met de wettelijk afgesproken afvalscheiding, efficiënte bedrijfsvoering en verkeersveiligheid. De beperkte inzet van medewerkers met de juiste kwalificaties maakt de huidige oplossing zeer kwetsbaar, en het huidige serviceniveau past niet bij de duurzaamheidsambities van de gemeente.

De alternatieven betreffen een samenwerking met een van de buurgemeenten op een al bestaande milieustraat. Op basis van een logistieke afweging (een milieustraat is het meest effectief als deze binnen 25 autominuten bereikbaar is), hebben we de mogelijkheden verkend voor de milieustraat in Doesburg en de milieustraat in Arnhem Noord. Samen met de ambtenaren van deze gemeenten is gekeken naar mogelijkheden van de gemeente Rozendaal om aan te sluiten. Er is in deze fase van het onderzoek nog geen bestuurlijke verkenning gedaan van de wenselijkheid. Deze zal plaatsvinden na besluitvorming binnen de gemeente Rozendaal.

We hebben deze opties (aansluiten bij Arnhem Noord met de commerciële inzamelaar PreZero en aansluiten bij de gemeente Doesburg met de overheidsinzamelaar Doesburg) vergeleken met de optie zelf blijven doen op de elementen van de afvaldriehoek (milieu, service, kosten).

Op het gebied van **Milieu** haalt de milieustraat van de gemeente Doesburg de beste resultaten op afvalscheiding. De milieustraat daar heeft wel een inzamelpunt voor grof restafval, maar geen inzamelpunt voor huishoudelijk restafval. Arnhem Noord heeft dat wel met als nadeel dat zo het regulier huishoudelijk restafval daar ook naar toe kan worden gebracht. Dit laatste is ongunstig als de gemeente Rozendaal besluit om in de volgende fase van het grondstoffenplan verdere scheiding te bevorderen door een tariefprikkel in te voeren. In het geval van Doesburg ontstaat geen ontwijkmogelijkheid.

Op het gebied van **Service** voor de inwoners ligt de milieustraat van Arnhem Noord het dichtst bij en is deze milieustraat door de week de meeste uren open. Afhankelijk van het moment van de dag en de gekozen route kan het druk zijn. De milieustraat van de gemeente Doesburg ligt iets verder weg, maar de route is doorgaans rustig. De milieustraat is iets minder uren open, maar kent wel twee avondopenstellingen naast de zaterdagopenstelling.

Op beide milieustraten worden de **Kosten** deels direct met de inwoners afgerekend (voor de verwerking) en deels met de gemeente verrekend. Bij de gemeente Arnhem gebeurt deze verrekening op basis van inschatting. Bij de gemeente Doesburg rijden de voertuigen over een weegbrug en wordt er afgerekend op basis van gemeten gewicht. Op allebei de milieustraten kennen ze ook de mogelijkheid om gratis grondstofstromen aan te bieden (papier, glas, textiel, kca, elektrische apparaten, metaal, etc.)

	ROZENDAAL	ARNHEM	DOESBURG
Eigenaar	Rozendaal	Arnhem	Doesburg
Exploitatie	Rozendaal	PreZero (commercieel)	Circulus (overheid)
Aansluitingen	Rozendaal Aansluitingen 725	Arnhem Noord en Westervoort Aansluitingen 95.000 (ongeveer)	Doesburg en Rheden Aansluitingen 56.000
Milieu			
Gemiddeld Scheidingsresultaat grof afval	58%	Arnhem 65% Westervoort 69%	Doesburg 80% Rheden 66%
18 prioritaire stromen wet en regelgeving	Nee	Ja	Ja
Mogelijkheid tot inleveren huishoudelijk restafval	Nee	Ja	Nee
Service			
Indicatie Afstand & Reistijd	0 km	5-6 km 10 minuten	17 km 16 minuten
Openingsuren	2,5 uur per maand	48 uur per week	31 uur per week
Opening in avond en weekend	2,5 per maand op de zaterdag	09:00-17:00 op zaterdag	09:00 – 16:00 op zaterdag en twee avonden tot 19:00
Kosten			
Afvalstromen €	Alles via de afvalstoffenheffing, bewoners betalen niet via een bezoek	Combinatie van deel via afvalstoffenheffing en deel via bezoek	Combinatie van deel via afvalstoffenheffing en deel via bezoek
Afrekensysteem	Geen	Schatting m3	Gewogen gewicht
Quotum	Geen	6 maal gratis per jaar (1m3)	500 kg gratis groen per jaar

Verrekening	Nvt	Onderling tussen de gemeente Arnhem Westervoort en Rozendaal	Onderling tussen de gemeenten Doesburg, Rheden en Rozendaal
Extra kosten pasbeheer	Nee	Ja	Ja
Regie			
Kwetsbaarheid	Zeer kwetsbaar voor verlof en ziekte. Dit kan enkel worden opgevangen door de exploitatie uit te besteden aan een marktpartij	Kwetsbaarheid geregeld via marktpartij	Kwetsbaarheid geregeld via overheidspartij
Toegang	Op basis van legitimatie. Lastig om bedrijfsmatig afval te weren	Op basis van passen die alleen aan huishoudens worden uitgegeven	Op basis van passen die alleen aan huishoudens worden uitgegeven
Gekwalificeerd personeel	Op dit moment geborgd bij twee medewerkers	Uitbesteed aan commerciële partij	Uitbesteed aan overheidsgedomineerde partij
Contacten met bevoegd gezag	Zelf	Uitbesteed aan commerciële partij en gemeente Arnhem	Uitbesteed aan overheidsgedomineerde partij en gemeente Doesburg

Uit het verkennende onderzoek blijkt onvermijdelijk: Het huidige brengpunt is niet te handhaven. Een alternatieve locatie binnen Rozendaal is er niet. We hebben de ruimte niet voor adequate dienstverlening, onvoldoende afval voor een realistische business case en geen gekwalificeerd personeel. In combinatie met de inzamelservice aan huis behaalt de gemeente een scheidingsrendement van het grove afval van 58%. Door de keuze voor Doesburg of Arnhem-Noord kan dit scheidingsrendement oplopen tot 80%.

Op beide alternatieve milieustraten vinden we volwaardige alternatieven die de kwetsbaarheden voor wat betreft veiligheid voor inwoners en personeel, die bestaan in de Rozendaalse situatie, oplossen. Op de milieustraat in Arnhem Noord wordt de planning en de kwalificaties van het personeel geregeld door middel van een aanbesteding aan een marktpartij. Op dit moment wordt dit contract uitgevoerd door Prezero. Op de milieustraat in Doesburg werkt de gemeente samen met een overheidsinzamelorganisatie. Circulus is geen marktpartij, maar verzorgt voor meerdere gemeenten het afvalbeheer (ook in andere regio's). Dit is een langdurig partnerschap dat niet wordt aanbesteed.

Beide milieustraten werken met toegangspassen.

De milieustraat in Doesburg heeft de beste inzamelresultaten en sluit daardoor beter aan bij de eigen ambities van Rozendaal op het gebied van duurzaamheid zoals verwoord in het grondstoffenplan 2021 – 2030. Bovendien is er een samenwerking met de kringloop en functioneert het als leerwerkbedrijf voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en voldoet zo beter aan “social return on investment”.

Voorgestelde keuze

Om de kwetsbaarheden in de huidige situatie op te lossen en een toekomstbestendige brenglocatie voor grof afval voor de inwoners van Rozendaal te garanderen, adviseren we:

- a. De huidige inzameling van grof afval op de gemeentewerf op te heffen;
- b. Als alternatief voor de gemeentewerf bij voorkeur te kiezen voor Doesburg;
- c. De verkenning van de samenwerking met Doesburg en Rheden en Circulus nader uit te werken en hiervoor een businesscase uit te werken.

De milieustraat in Doesburg heeft de beste inzamelresultaten van de drie opties, een samenwerking met de kringloop en functioneert als leerwerkbedrijf voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het acceptatiebeleid sluit bovendien het beste aan bij het grondstoffenbeleid van de gemeente Rozendaal. De betaalde afvalstromen worden afgerekend op basis van gemeten gewichten, wat minder ruimte biedt voor willekeur en inschattingsfouten.

Circulus is een overheidsorganisatie van Doesburg en Rheden. Daardoor kunnen we eenvoudig aansluiten zonder aanbestedingsprocedure. In het geval van Arnhem Noord ligt dat gecompliceerder omdat daar een private partij uitvoerder is. Daarnaast werken we met Doesburg en Rheden intensief samen ook op andere terreinen, waardoor we de (beleidsmatige) aansturing en het opdrachtgeverschap mogelijk ook efficiënt kunnen vormgeven.

Deze milieustraat wordt bemand door een professionele overheidsinzamelorganisatie waardoor de kwetsbaarheden geborgd zijn bij een partij die bekend is met de behoeften van de gemeenten. Door de bestaande samenwerking tussen Doesburg en Rheden ligt er al een blauwdruk voor een mogelijke verdere uitwerking van een samenwerking.

De inwoners van de gemeente Rozendaal kunnen op deze milieustraat hun afvalstromen van dinsdag tot en met zaterdag brengen, en hebben op twee avonden in de week de mogelijkheid om dit na werktijd te doen.

Planning

Indien u akkoord gaat met dit voorstel, dan zal samen met Doesburg en Rheden en Circulus een voorstel en een (financiële) businesscase worden uitgewerkt voor samenwerking op de milieustraat in Doesburg. Op dat moment zal een mogelijke samenwerking ook bestuurlijk worden voorgelegd in de gemeente Doesburg en bij Circulus.

Een voorstel voor een definitieve keuze voor de Doesburg, op basis van de business case, zal voor de zomer van 2024 worden voorgelegd aan de raad voor besluitvorming. Daarbij wordt aansluiting geboden met de resultaten van de toegezegde Evaluatie grondstoffenplan 2024.

Participatie, communicatie en informatie

Voor de inwoners is dit een forse verandering. De sluiting van de huidige locatie en de keuze voor een alternatieve locatie is onvermijdelijk en het advies om te kiezen voor Doesburg helder. Gegeven de huidige onveiligheid willen we ook doorpakken. Daarom kiezen we ervoor om geen participatieproces (bijvoorbeeld gericht op instemming of consultatie door inwoners) aan te gaan en ons te beperken tot een adequaat communicatietraject. We denken hiermee de belangen van de Rozendalers het beste te dienen. Daarvoor wordt op korte termijn een informatie- en communicatieplan opgesteld.

Wat mag het kosten?

De financiële consequenties worden uitgewerkt in de business case, die we als basis hanteren voor de voor te bereiden besluitvorming door de raad in 2024.

Het is niet mogelijk om op dit moment precies te berekenen wat dit betekent voor de kosten voor de gemeente en de inwoners. Er zijn geen gegevens beschikbaar van de afvalstromen die momenteel worden aangeboden (die lopen immers grotendeels via het grove afval aan huis dat verbrand wordt). Ook weten we nog niet hoeveel bezoeken de inwoners van de gemeente Rozendaal zullen gaan brengen aan de milieustraat. De kosten zijn ook afhankelijk van keuzes die gemaakt worden ten aanzien van de inzameling aan huis. Dit wordt meegenomen in de evaluatie en het vervolg van het grondstoffenplan. De verwachting op basis van ervaring elders is dat de totale kostendruk budgetneutraal kan zijn of licht zal stijgen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage:

1. Verkennend onderzoek brengpunt grof afval gemeente Rozendaal